

IV Gimnazjalny Konkurs Wiedzy o Górach – BIESZCZADY

1. Wymień trzy szczyty bieszczadzkie, których wysokość przekracza 1300 m n.p.m. (3p)

TARNICA, KRZEMIEŃ, HALICZ, SZEROKI WIERCH, KOPA BUKOWSKA, BUKOWE BERDO, WLK RAWKA

2. W którym roku utworzono Bieszczadzki Park Narodowy, co jest jego symbolem i gdzie znajduje się jego siedziba? (3p)

1973, RYŚ, USTRZYKI GÓRNE

3. Na obszarze Bieszczadów występują dwa sztuczne zbiorniki wodne. Podaj ich nazwy. (2p)

JEZIORO SOLIŃSKIE, JEZIORO MYCZKOWIECKIE

4. Wielką osobliwością Bieszczadów jest największy i najrzadszy z polskich węży. O jakiego gada chodzi i gdzie znajdują się jego stanowiska? (2p)

WAŻ ESKULAPA, DOLINA SANU

5. Chryszczata leży w paśmie: (1p)

a) Wysokiego Działu   b) Połonin   c) Łopiennika

6. Jakie bieszczadzkie rzeki należą do zlewiska Morza Czarnego? (2p)

STRWIAŻ, MSZANKA

7. Wymień cztery szczyty i cztery miejscowości, przez które przebiega na obszarze Bieszczadów, Główny Szlak Beskidzki. (8p)

Szczyty: ROZSYPANIEC, HALICZ, SZEROKI WIERCH, SMEREK, FERECZATA, JASŁO I INNE (MAPA)

Miejscowości: Wołosate, Ustrzyki Górne, Berehy Górne, Smerek, Cisna, Duszatyn, Komańcza

8. Z czego słynie szczyt zwany Krzemieńcem (Kremenarosem)? (2p)

ze zbiegu trzech granic: Polski, Słowacji i Ukrainy

9. Szlak jakiego koloru prowadzi z: (4p)

- Ustrzyk Górnych na Wielką Rawkę - **niebieski**
- Przełęcz Wyżniańskiej na Połoninę Caryńską - **zielony**
- Wetliny na Riabą Skatę - **żółty**
- Berehów Górnych na Połoninę Wetlińską - **czerwony**

10. Co to za miejscowość?

(6p)

- Duża wieś letniskowa na pograniczu Bieszczadów i Beskidu Niskiego. W latach 1955-56, miejsce internowania prymasa Polski, kardynała Stefana Wyszyńskiego. **KOMAŃCZA**
- Miasto powiatowe nad rzeką Strwiąż, w północno-wschodnim krańcu Bieszczadów. Nazwa (pochodząca z języka ukraińskiego) oznacza *miejsce zbiegu potoków*. **Ustrzyki Dln**
- Duża miejscowość nad Solinką u podnóża Łopiennika, jedną z atrakcji jest w niej bar zwany „Siekierzada” **CISNA**
- W latach 1977 - 81 zwano ją Kazimierzowo. Była całkowicie zamknięta dla turystów, gdyż istniał w niej rządowy ośrodek myśliwski. Jest punktem wyjścia na Bukowe Berdo i w głąb Bieszczadzkiego Worka. **MUCZNE**
- Założona w 1498 roku głęboko w górach do pełnienia funkcji strażniczych. Znana jako miejsce zasadzki UPA na generała Karola Świerczewskiego, któremu w 1962 roku wybudowano tu pomnik. **JABŁONKI**
- Duża osada z zabytkowym układem urbanistycznym miasteczka z XVII wieku. Podczas II wojny światowej wywieziono stąd 880 Żydów. Rozstrzelanych przez UPA 42 Polaków upamiętnia pomnik, na cmentarzu wojskowym spoczywa ponad 5 tysięcy żołnierzy polskich i sowieckich, a poległym żołnierzom Wojsk Ochrony Pogranicza postawiono obelisk. **BALIGRÓD**

11. Oprócz Polski, Bieszczady rozciągają się jeszcze na obszarze dwóch państw. Wymień je. (2p)

UKRAINA, SŁOWACJA

12. Muzeum Przyrodnicze Bieszczadzkiego Parku narodowego mieści się w:

(1p)

- α) Ustrzykach Górnych   **b) Ustrzykach Dolnych**   c) Wetlinie

13. Wymień trzy dowolne schroniska turystyczne znajdujące się w Bieszczadach.

(3p)

np.: Bacówka „Pod Honem” w Cisnej, „Chata Socjologa” na Otrycie, Schronisko na Połoninie Wetlińskiej, Bacówka w Jaworzcu, „Latarnia Wagabundy” w Woli Michowej i inne

14. Co to jest ikonostas?

(2p)

Ścianka oddzielająca nawę od prezbiterium, na której umieszczone są rzędy ikon.

15. Od Beskidu Niskiego oddziela Bieszczady przełęcz:

(1p)

- a) **Łupkowska**   b) Dukielska   c) Wyżnia

16. W 1951 roku fragment wschodniej granicy naszego kraju został przesunięty, w wyniku czego do Polski wróciła część bieszczadzkich terenów. Podkreśl miejscowości, które leżą na odzyskanym obszarze. (3p)

Lutowiska, Ustrzyki Górne, Czarna, Cisna, Ustrzyki Dolne, Wetlina

17. Rusini zamieszkujący Bieszczady zaliczani byli do dwóch grup etnograficznych. Podaj ich nazwy. (2p)

BOJKOWIE, ŁEMKOWIE

18. Wymień piętra roślinne występujące w Bieszczadach. (3p)

Pogórza, regiel dolny, połoniny

19. Które z wymienionych zwierząt występują w Bieszczadach. Podkreśl właściwe. (3p)

żbik, rosomak, kozica, **żubr**, **niedźwiedź brunatny**, świstak

20. Znane schronisko "Latarnia Wagabundy" znajduje się w dawnej wsi królewskiej, lokowanej już w 1546 roku. Jak nazywa się ta osada? (1p)

WOLA MICHOWA

21. Największy zespół sanatoriów i domów wczasowych znajduje się w: (1p)

a) Solinie

b) Krościenku

c) Polańczyku

22. Wymień pięć dowolnych rezerwatów przyrody znajdujących się na terenie Bieszczad. (5p)

Hulskie, Olszyna łęgowa w Kalnicy, Cisy na górze Jawor, Sine Wiry, Olsza kosa w Stężnicy, Zakole, Zwiężło, Gołoborze, Krywe, Woronikówka, Bobry w Uhercach, Góra Sobień, Przełom Oślawy pod Duszatynem, Śnieżycza wiosenna w Dwerniczku, Grąd w Średniej Wsi, Nad Jeziorem Myczkowieckim, Przełom Sanu pod Grodziskiem, Przełom Oślawy pod Mokrem, Przełom Strwiąża, Koziniec

23. Infrastruktura narciarska w Bieszczadach jest słabo rozwinięta. Wśród poniższych miejscowości podkreśl te w których znajdują się wyciągi narciarskie. (3p)

Muczne, Wołosate, Ustrzyki Dolne, Wetlina, Cisna, Bystre

24. Jaką nazwę nosiła rozpoczęta w kwietniu 1947 roku akcja mająca na celu wysiedlenia z Bieszczad ludności pochodzenia ukraińskiego? (1p)

AKCJA WISŁA

25. Intensywna eksploatacja bieszczadzkich lasów zaczęła się po wybudowaniu na przełomie XIX i XX wieku kolejek leśnych. Która z wymienionych tras nie przetrwała do dziś: (1p)

a) Majdan – Przystup   **b) Ustrzyki Górne – Sokoliki Górskie**   c) Majdan – Wola Michowa

26. Podaj nazwę głównej rzeki polskich Bieszczadów. (1p)

SAN

27. Budowa geologiczna Karpat sprzyja powstawaniu osuwisk. Jedno z największych miało miejsce w 1907 roku na zboczach Chryszczatej. W jego efekcie utworzyły się trzy jeziora. Obecnie zachowały się jeszcze dwa. Jaką nazwę noszą? (1p)

JEZIORKA DUSZATYŃSKIE

28. Wędrując po Bieszczadach spotykamy cerkwie – drewniane lub murowane. Dziś zazwyczaj przekształcone są one w kościoły rzymskokatolickie. Podaj dwie miejscowości, w których na terenie Bieszczadów możemy zobaczyć drewniane cerkwie. (2p)

Bandrów, Berehy Dolne, Bereźnica Wyżna, Bystre koło Czarnej, Chmiel, Czarna, Górzanka, Hoszowczyk, Hoszów, Jałowe, Komańcza, Krościenko, Michniowiec, Moczary, Morochów, Polana, Radoszyce, Roztoki Dolne, Równia, Rzepedź, Smolnik nad Sanem, Stefkowa, Szczawne, Turzańsk, Ustianowa, Żłobek

29. Podaj telefoniczny numer alarmowy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. (1p)

601-100-300

30. Jaką długość będzie mieć na mapie wykonanej w skali 1:35000 odcinek mierzący w rzeczywistości 6,3 km (1p)

18 centymetrów